

magazine

2022

Tjarda Struik

**“Ik wil de eerste
vrouwelijke, bijna
blinde burgemeester
worden”**

Peter Waalboer

**zet zich in voor
toegankelijk openbaar
vervoer**

Inhoud

4

[Tjarda Struik: "Ik wil de eerste vrouwelijke, bijna blinde burgemeester worden"](#)

9

[Optimaal onderwijs volgen met ondersteuning door Babbage](#)

12

[Ergra Low Vision informeert en adviseert over zichtoplossingen](#)

15

[Martin Senders: "Mensen inspireren zelf gezond te koken, daar houd ik van"](#)

18

[100% leven met minder zicht](#)

21

[Workshop Tips en tricks: Omgaan met slechthooftheid](#)

23

[Optelec: voortdurende innovatie voor meer toegankelijkheid](#)

25

[De Webbox3, een absolute hulp voor slechthoofden](#)

26

[Eén toegankelijk systeem voor iedereen](#)

30

[Elastiekjes voor de yoghurt en de melk](#)

32

[Programma workshops](#)

34

[Beursplattegrond](#)

COLOFON

Dit magazine is uitgegeven ter gelegenheid van de ZieZo-beurs 2022. Het magazine wordt vooraf digitaal en tijdens de beurs in gedrukte vorm verspreid.

De ZieZo-beurs is een initiatief van de ZieZo-vereniging
Vereniging ZieZo
Postbus 3041
3760 DA Soest
info@ziezo.org

De ZieZo-beurs wordt georganiseerd door:
Ben de Wild Productions B.V.
Hoofdstraat 123
3781 AD Voorthuizen
0342 – 473251

Samenstelling en redactie
Jellien Communicatie,
Ben de Wild Productions BV
M.m.v. Tjarda Struik, Peter Waalboer, Babbage, Bartiméus, Ergra Low Vision, Koninklijke Visio, Optelec, Solutions Radio.

Art direction & vormgeving:
Sensum, Almere

Fotograaf coverfoto
Jellien Tigelaar

Copyright
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier.

Disclaimer
Alle in deze uitgave opgenomen informatie is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. De juistheid en volledigheid kunnen echter niet worden gegarandeerd. Ben de Wild Productions B.V. en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor schade die het directe of indirecte gevolg is van het gebruik van de opgenomen informatie.

Voorwoord

Beste ZieZo-bezoeker,

We zijn heel blij dat we opnieuw samen kunnen komen op een fysieke ZieZo-beurs! In 2020 was de opbouw van ZieZo-beurs nagenoeg afgerond en waren we klaar om bezoekers te ontvangen, toen we helaas op het laatste moment het besluit moesten nemen om de 24e editie te annuleren. In 2021 hadden we het evenement ZieZo-online, waarbij veel organisaties u met een livestream hebben geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen. Maar er gaat toch niets boven een echte ontmoeting met elkaar, en het kunnen zien, voelen en proberen van oplossingen voor wonen, werken en studeren met verminderd gezichtsvermogen.

We zijn dit jaar 'verhuisd' van het voorjaar naar het einde van de zomer, zodat u na de zomervakantie alle energie heeft om er een mooie dag in Utrecht van te maken! Alle standhouders staan in elk geval klaar om u enthousiast te adviseren en uw vragen te beantwoorden. Daarnaast is er een breed scala aan workshops die u kunt volgen. Kortom, een gevarieerd beursprogramma, en alle mogelijkheid voor ontmoeting met oude en nieuwe bekenden. De locatie is vertrouwd. Het bekende Beatrixgebouw van de Jaarbeurs is goed bereikbaar, op loopafstand van het Centraal Station Utrecht, met persoonlijke begeleiding om snel op de beursvloer te komen. Komt u met de taxi? Dan is er voor u nu een handige Kiss & Ride voor de deur van het Beatrixgebouw, voor brengen en ophalen.

Naast de vele stands en workshops gericht op producten voor thuis, werk of studie, sporten en reizen is er nog iets bijzonders te beleven. Passend Lezen viert op vrijdag 30 september haar 15-jarig jubileum. En dat doen ze tijdens de ZieZo-beurs in het Beatrixgebouw! Met een feestelijk programma in de ochtend, koffie en gebak en workshops in de middag. U kunt zich voor het jubileumprogramma aanmelden op de website van Passend Lezen.

Naast een overzicht van het workshopprogramma en de beursplattegrond met deelnemende standhouders, staat dit ZieZo-magazine vol met inspirerende verhalen. Alle deelnemers en de leden van de ZieZo-vereniging wensen u alvast een heel fijne beursdag en voor nu: veel leesplezier!

Bernard Bremmer
Voorzitter ZieZo-vereniging

Ik wil de eerste vrouwelijke, bijna blinde burgemeester worden

Tjarda Struik is bijna blind en begon nog geen jaar geleden een TikTok-account. Haar video's zijn een groot succes: inmiddels heeft ze ruim 125.000 volgers en dat aantal groeit elke dag. Genoeg om fulltime #blindfluencer te worden, zou je zeggen. Maar één ding wil ze nóg liever: burge-meester worden.

"Hoi, ik ben Tjarda en ik ben bijna blind."

Met die zin begint Tjarda elke TikTok-video. "Zo maak ik direct duidelijk dat ik nog maar weinig zie, ongeveer 5%. Dat is het laatst vastgestelde percentage. Hoeveel ik nu nog zie weet ik niet precies, en ik hoef het ook niet meer te weten. Mijn zicht is van alle details ontdaan; ik zie alleen nog maar vage vormen en kleuren en kan geen mensen herkennen of gezichtsuitdrukkingen zien.

Toen ik een jaar of zes was heb ik heel wat bezoeken gebracht aan verschillende oogartsen. Pas later kreeg ik de diagnose: juveniele maculadegeneratie. Voor mijn ouders een opluchting om te weten wat het precies was. Tot ik zelf kinderen kreeg, heb ik nooit beseft hoe zwaar het voor hen geweest moet zijn: weten dat je kind steeds slechter gaat zien. Voor mij als kind was het anders. Mijn zicht ging zó langzaam achteruit, dat ik het in mijn vertrouwde omgeving niet eens door had. Op verjaardagsfeestjes merkte ik wel dat kinderen naar me keken. Ik wilde erbij horen en probeerde mijn oogaandoening jarenlang te verstoppen."

Blindenstok

"Tot het niet langer ging. Op mijn 25e verhuisde ik van Groningen naar Amsterdam. Daar merkte ik dat mijn zicht veel te slecht was voor het fietsen door een drukke stad. Ik raakte spullen kwijt als ik niet meer wist waar ik het had neergelegd. En zo kwam ik terecht bij Het Loo Erf voor een intensief revalidatietraject. Het meest zichtbare resultaat na 9 maanden? Ik had ineens een blindenstok. Vreselijk vond ik dat. Pas toen kreeg ik echt het stempel 'blind'."

Wat kan er wél?

"Ik heb het nog steeds niet geaccepteerd", vertelt Tjarda heel eerlijk. "En dat ga ik ook nooit doen. Ik wil wél kunnen zien. Mijn kinderen groot zien worden. En zijn zoals de rest van Nederland. Het doet pijn om steeds afgewezen te worden in een sollicitatieprocedure. Het doet pijn als niet ik, maar mijn man aangesproken wordt als ik een ijsje wil kopen. Het doet pijn om voor de zoveelste keer in het ziekenhuis te worden geconfronteerd met wat je niet meer kunt. Daarom kijk ik liever naar wat er wél kan. Het is makkelijk om te klagen over wat er allemaal niet meer lukt. En te roepen dat de wereld veel toegankelijker en inclusiever moet worden. Maar ik zou willen oproepen: ga er maar aan staan. Wat kan er wél? En wat ga jij morgen anders doen om een verschil te maken?"

Unique selling point

"Er kwam een moment dat bij mij de knop om ging: ik ga mijn aandoening voor me laten werken. Juist dat wat ik zo vervelend vond, werd mijn unique selling point. Ik startte mijn eigen bedrijf en mijn business coach raadde me aan om op social media

Tjarda Struik (36) groeide op in Putten en studeerde psychologie in Groningen. Is getrouwd met Frans (36) en moeder van Cecilia (4) en Constantijn (2). Werkt als gemeenteraadslid in Zeist en als project-manager bij het Bartiméus Fonds. Is fanatiek hardloper en te boeken als contentmaker en spreker; tjardastruik.nl.

te gaan. Dus ik deed een cursus en ben elke dag story's gaan maken om comfortabel te worden met de camera. Onze toenmalige inwonende oppas vroeg of ik TikTok kende en zo is het begonnen. Ik had nooit kunnen bedenken dat ik zoveel volgers zou krijgen. Sterker nog, ik vond het eerst doodeng. Het ging ook niet gelijk goed. Ik ging van het Engels over naar het Nederlands en werd steeds losser. Ik probeer met positiviteit en humor mijn verhaal te doen. En nu is het serieus: de teller staat op meer dan 125.000 volgers en ik heb hulp nodig om alle berichtjes te beantwoorden."

Burgemeester worden

"Ik zou m'n werkweek fulltime kunnen vullen met social media. Maar er is één ding wat ik nog veel liever wil, en dat is burgemeester worden. Ik ben al ruim vier jaar gemeenteraadslid in de gemeente Zeist. En ondertussen heb ik al heel veel mensen gesproken over alle mogelijke functies in de politiek. In politiek ben je vaak bezig met verschillen zoeken en benadrukken, maar ik vind het leuker om te kijken wat je gemeenschappelijk hebt, en hoe

je compromissen kunt sluiten. Het lijkt me mooi om een beetje ongemerkt invloed uit te oefenen, puur door er te zijn. Het burgemeesterschap is een heel verantwoordelijke baan. Je bent behalve boegbeeld van het bestuur ook een moeder- of vaderfiguur voor de mensen, die zich bezighouden met hun veiligheid en welzijn."

Gezocht: een gemeente met lef

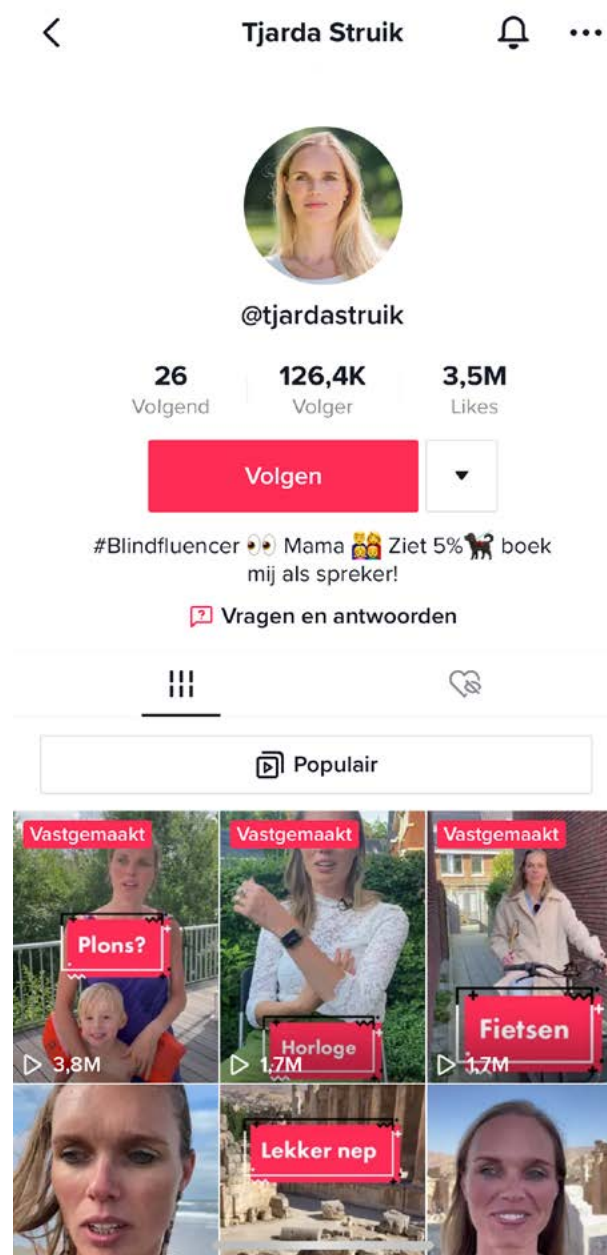
"Weet je wat het ook is? Er zijn niet veel voorbeelden van vrouwen met een visuele beperking die topfuncties bekleden. Ik vind het belangrijk dat die er meer komen. En als je verandering wil, begint die bij jezelf. Er is nog maar één blinde burgemeester geweest in Nederland. Om het burgemeesterskorps een betere afspiegeling te laten zijn van de samenleving is er elk jaar een oriëntatieprogramma vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor 16 kandidaten die interesse hebben in het ambt. Ik heb me aangemeld en ben toegelaten. Ik zou graag burgemeester willen worden, maar alleen als ik mezelf kan blijven. Het getuigt van lef als een gemeente ja zegt tegen mij."

Niet zo zwaar

Ambities en energie genoeg, zo lijkt het. Maar, vertelt Tjarda, dat geldt niet voor alles. "Er zijn veel dingen die me veel te veel energie kosten – en die ik daarom niet meer doe. Boodschappen doen, koken, schoonmaken: ik ben er veel te lang mee bezig omdat ik het veel te gestructureerd doe. We hebben een inwonende oppas en ik zorg dat ik alles in mijn leven uitbesteed wat me te veel energie kost. En als je je concentreert op de dingen waar je energie van krijgt, voelt het helemaal niet zo zwaar."

'Is dat nu wel verstandig?'

"Ik denk dat ik zo zelfstandig ben geworden omdat mijn ouders me zelf uitdagingen aan lieten gaan. Ik heb heel wat afgehuild over mijn beperking. Maar ik heb ook heel veel zelf ondernomen. Zo moest en zou ik op de fiets naar school. Mijn ouders wisten niet precies hoeveel ik nou zag, maar lieten me toch alleen fietsen. Ze reden wel achter me aan zonder dat ik het wist, om te checken of het goed ging. Ook had ik als een van de eersten een telefoon. Om hen te bellen als ik hulp nodig had bij het oversteken van een drukke weg. Ze stonden me daar niet op te wachten, maar waren er altijd voor mij en gaven mij de tools om me te helpen als ik er zelf om vroeg. Ik heb altijd alles gewoon gedaan, zoals paardrijden en hardlopen. Niemand die aan mij vroeg: 'Is dat nu wel verstandig?'. Ik gun het jonge mensen met een visuele beperking om fouten te maken. Hoe jonger je bent, hoe meer je van je fouten leert. Hoe ouder je bent, hoe groter de fouten zijn. Laat ze maar een keer tegen iets aanlopen en word geen curlingouder die altijd maar de weg vrij wil maken in het leven van je kind. Dat geef ik ook aan mijn eigen kinderen mee. Ik hoop dat iemand mijn verhaal hoort en denkt: Tjonge, deze vrouw ziet bijna niks meer. Als zij dit voor elkaar krijgt, dan kan mijn kind met een visuele beperking óók zijn of haar dromen verwezenlijken."

Babbage levert oplossingen op maat.

Wij streven naar een samenleving waarin iedereen met een visuele beperking succesvol kan deelnemen aan de maatschappij. Daarom leveren we al meer dan 20 jaar specialistische oplossingen voor de studie-, werk- en thuissituatie. Dankzij ons gedreven team, waarin iedereen beschikt over een hoge mate van expertise en klantgerichtheid, zijn wij in staat om keer op keer onze klanttevredenheid hoog te houden. Bij Babbage onderzoeken we eerst samen wat iemand echt nodig heeft en kijken mee naar de vergoedingsmogelijkheden. Daarna worden de hulpmiddelen geïnstalleerd en geleverd. Vaak wordt dit gecombineerd met onze unieke specialistische dienstverlening zoals trainingen uit de Babbage Academy of het aanpassen van de programma's op een werkplek. Wanneer dit is afgerond, staan we voor je klaar om samen met onze collega's support op maat te bieden. Dit betekent dat je bij Babbage van A tot Z begeleid wordt en bieden we totaaloplossingen aan zodat je optimaal kunt studeren, werken en participeren aan de maatschappij!

Wat kun je van ons verwachten op de ZieZo-beurs?

In onze stand presenteren we een breed assortiment hulpmiddelen. Wist je dat Babbage met maar liefst 22 verschillende modellen brailleleesregels het meest ruime assortiment aanbiedt? Daarnaast presenteren we hulpmiddelen voor in de klas of collegezaal. Denk hierbij aan bordcamera's, mobiele leessystemen of schoolsystemen. We leveren daarnaast alle beschikbare vergrotings- en schermleessoftware, waaronder NVDA, JAWS, Zoomtext Fusion, Supernova en het door ons ontwikkelde softwarepakket: Ultimate Screen Acces. Hier vertellen we je graag meer over in de stand. Ben je benieuwd naar de mogelijkheden op het gebied van wearables zoals de Envision Glasses en OrCam? We leggen je graag uit hoe je ze het beste kunt gebruiken in jouw situatie maar geven hierover ook een workshop.

Wil je jouw hulpmiddelen optimaal inzetten in jouw onderwijs- of werksituatie dan kunnen we jou ook verder ondersteunen met professionele trainingen vanuit de Babbage Academy. Ook kunnen onze specialistische programmeurs jouw programma's op het werk geheel toegankelijk maken. Ga daar dus gerust over met ons in gesprek.

Workshops

Ook dit jaar verzorgen we tijdens de beurs weer iedere dag vijf verschillende workshops. De onderwerpen zijn interessant en leerzaam voor zowel de gebruikers als ondersteunende professionals. In de workshops delen we naast technologische innovaties ook voorbeelden uit de praktijk en inspirerende ervaringsverhalen op het gebied van studie en werk. De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Wearables voor o.a. gezichtsherkenning, navigatie of voorlezen steeds populairder
- Ultimate Screen Access: de snelste vergrotings- en schermleessoftware
- Optimaal werken met een visuele beperking
- Succesvol studeren met een visuele beperking
- Technologische innovaties en ontwikkelingen op het gebied van hulpmiddelen

Optimaal onderwijs volgen met ondersteuning door Babbage

Sascha van den Dries (21) heeft de zeldzame oogaandoening 'aangeboren glaucoom' en ziet daardoor slecht; ze heeft een restvisus van ongeveer zeven procent. Sascha heeft onlangs een hbo-opleiding pedagogiek voltooid.

Leren werken met statistieksoftware op basis van spraak en braille

Statistiek vormde een belangrijk onderdeel van haar studie. Het verwerken van statistische gegevens is vaak erg lastig voor mensen met een visuele beperking. Daarom volgde Sascha bij de Babbage Academy een training om te leren hoe ze met het programma SPSS (statistiek-software) kon werken. Sascha gebruikt NVDA als schermlezer, die goed samenwerkt met SPSS. Het vraagt echter wat extra uitleg voordat je deze combinatie kunt gebruiken. Babbage heeft uitgezocht hoe je goed met SPSS kunt werken als je weinig of niets ziet. "Alle kleine stapjes die ik moest maken met mijn leesregel om door het programma heen te lopen, hebben ze in een training verwerkt. Daardoor kan ik nu zelfstandig met SPSS werken."

Alles wat ik wilde weten van Babbage, heb ik kunnen vragen

Na de training is Sascha gaan werken met het programma. "Het bevalt zeker. Voor de training kwamen ze bij mij thuis. Vooraf had ik zo mijn twijfels: zou ik alles met het programma kunnen doen wat voor mijn studie nodig was? Maar dat ging eigenlijk vanzelf. En alles wat ik wilde weten, heb ik kunnen vragen. Statistiek vormde een verplicht onderdeel van mijn studie. Als ik niet met SPSS kon werken had ik dit studieonderdeel niet gehaald, met alle gevolgen van dien." Ook na haar afstuderen zal Sascha het programma zeker blijven gebruiken. "Ik ben hierna sociologie gaan studeren en daarbij moest ik heel veel kwantitatief

onderzoek doen met behulp van statistische gegevens. Door de training kon ik dit zelfstandig uitvoeren."

Ben je een scholier of student met een visuele beperking en wil je net als Sascha succesvol je studie afronden? Bezoek dan onze stand waar we een groot assortiment ondersteunende technologie voor de onderwijssituatie demonstreren. Neem ook deel aan onze workshops, zoals "Succesvol studeren met een visuele beperking." We geven je graag een passend persoonlijk advies dat precies aansluit op jouw onderwijssituatie.

Babbage workshops op de ZieZo-beurs 2022

Babbage beschikt op de ZieZo-beurs over een eigen workshopruimte, zaal 312, waar we elke dag vijf verschillende workshops geven. Met inspirerende verhalen, demonstraties en uitleg over onze hulpmiddelen en werkwijze. Onze workshops zijn voor zowel gebruikers als professionals zeker de moeite waard!

Wearables voor gezichtsherkenning, navigatie of voorlezen steeds populairder

In deze workshop demonstreren we verschillende innovaties zoals de Envision Glasses, N-vibe, OrCam Read en My Eye, Hable One en Esight. Ben je benieuwd of een wearable geschikt is voor jou? Dan ben je welkom bij deze workshop!

Vrijdag en zaterdag van 11.00 tot 11.45 uur

Ultimate Screen Access: de snelste vergrotings- en schermleessoftware

Laat je in deze workshop verrassen door de zeer hoge reactiesnelheid, stabiliteit en functies van de USA-software. De software is eenvoudig in gebruik met alle brailleleesregels en volledig af te stemmen op bedrijfsapplicaties. We zien je graag bij de workshop!

Vrijdag en zaterdag van 12.00 tot 12.45 uur

Optimaal werken met een visuele beperking

Deze workshop wordt verzorgd door Joost van Loon, directeur bij Babbage en zelf praktisch blind. Hij heeft voor diverse organisatie werkplekken ingericht voor medewerkers met een visuele beperking.

In de workshop krijg je informatie, inspiratie en handvatten om optimaal te werken met een visuele beperking. Daarnaast is iemand van de Rabobank aanwezig, die vertelt over inclusief werkgeverschap, en over de mogelijkheden om met een visuele beperking bij de Rabobank

te werken. Voor werkgever, werknemer én werkzoekende een zeer interessante workshop!

Vrijdag en zaterdag van 13.00 tot 13.45 uur

Succesvol studeren met een visuele beperking

Joost van Loon vertelt uit eigen ervaring over studeren met een visuele beperking. Joost werd in 2008 praktisch blind en heeft daarna verschillende studies afgerond. Bij Babbage heeft hij al veel leerlingen advies gegeven over het gebruik van ondersteunende technologie en Babbage Academy-trainingen verzorgd.

Als scholier, student of professional op zoek naar praktische tips over hoe onderwijs te volgen met een visuele beperking? Dan is deze workshop een aanrader!

Vrijdag en zaterdag van 14.00 tot 14.45 uur

Technologische innovaties en ontwikkelingen

In deze workshop deelt Dennis van Oers zijn kennis over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van technologische hulpmiddelen voor in de thuissituatie, studie of op het werk. Dennis vertelt over de nieuwste brailleleesregels, nieuwe wearables, de Hable One en oplossingen voor het mobiel lezen van gedrukte teksten. Een verrassende workshop voor gebruiker en adviseur!

Vrijdag en zaterdag van 15.00 tot 15.45 uur

Beter zien bij maculadegeneratie

e-scoop.com

Kom naar de beurs en test
het E-Scoop glas zelf.

e-scoop
improves vision

Ergra Low Vision informeert en adviseert over zichtoplossingen

Bij Ergra Low Vision kunt u terecht voor een Low Vision-onderzoek waarbij we kijken of en hoe we uw zicht kunnen verbeteren. Ook als er op medisch gebied geen progressie meer mogelijk is, zijn er diverse zichtoplossingen voor een beter zicht. Tijdens de ZieZo-beurs informeert ons team van Low Vision-specialisten u graag over de mogelijkheden.

Gaat uw zicht achteruit? Kunt u de letters in de krant niet meer lezen? Merkt u dat u minder ziet in het donker? Dan kijkt Ergra Low Vision samen met u hoe u weer zo optimaal mogelijk kunt zien. Tijdens de ZieZo-beurs informeren wij u graag over diverse zichtoplossingen. Zo biedt een E-Scoopbril wellicht uitkomst als u lijdt aan maculadegeneratie. Of wilt u alles weten over kappenbrillen voor droge ogen? Of vraagt u zich af waarmee u de ondertiteling op de televisie weer kunt lezen? Ergra Low Vision biedt informatie en begeleiding en overlegt met u wat voor u de beste opties zijn.

Wilt u na uw kennismaking met ons op de ZieZo-beurs meer weten? Dan nodigen wij u graag uit voor een uitgebreid Low Vision-onderzoek op een locatie bij u in de buurt. Wij werken in meer dan 150 ziekenhuizen en oogklinieken in Nederland en Duitsland. Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via 070-311 40 70 of via www.ikwilbeterzien.nl.

U bent van harte welkom in onze stand tijdens de ZieZo-beurs!

Speciale actie!
Draagt u een bril? Kom dan tijdens de ZieZo-beurs langs bij Ergra Low Vision voor een gratis onderhoudsbeurt voor uw bril en een leuke goodie.

ZIE VAN GOGH OP GEVOEL

In het interactieve programma voor blinden en slechtzienden, én ziende vrienden, familie en begeleiders.

Reserveer je plek online

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | VRIENDEN LOTERIJ | Van Lanschot | ASML | DHL

Van Gogh Museum
Amsterdam

Communicatie is voelbaar

DE CBB LAAT LEESBEPERKINGEN VERVAGEN
Een boek in grootletter, een folder in braille, een plattegrond in reliëf: lectuur en informatie toegankelijk voor iedereen.

BRILLE.NL

CBB.NL

MEER WETEN?
Kom naar onze stand, bel of mail ons:
0314 56 54 77 of klantenservice@cbb.nl.

Postbus 131, 3850 AC Ermelo | Paul Krugerweg 39, 3851 ZH Ermelo
0341-56 54 77 | WWW.CBB.NL | info@cbb.nl

BRILLE.NL | LEESBUTLER.NL | TESTJESTEM.NL

Op weg naar Betere Toegankelijkheid

Een goede bewegwijzering is voor ieder mens prettig. Brailleplan ontwikkeld en vervaardigd braillebordjes in diverse materialen.

Wilt u meer informatie? Vraag vrijblijvend naar de mogelijkheden.

Brailleplan.nl | Eckertstraat 23 | 8263 CB Kampen | sales@brailleplan.nl

Visio

Visio, dat smaakt naar meer!

Mee blijven doen in de maatschappij als u slechtziend of blind bent. Daar ondersteunt Visio u graag bij. En dat doen we op allerlei manieren.

Zo ook op het gebied van koken en alles wat daarmee te maken heeft. Koken is gezellig en leuk, ook als je slecht of niets ziet. Dat laat Philips Chef, Martin Senders met zijn kookdemonstraties graag zien. Bezoek onze stand en workshops, en maak kennis met de mogelijkheden voor koken, maar ook voor leven, leren, wonen en werken!

Wilt u zelf aan de slag met heerlijke recepten? Kom dan naar onze stand en haal daar uw gratis exemplaar van Visio Kookt!; een boek vol recepten en bijzondere verhalen. Ons kookboek bevat daarnaast allerlei tips en tricks voor koks die niet of minder goed kunnen zien. Natuurlijk is het boek ook in spraak beschikbaar.

Naast koken kunt u ook met al uw andere vragen in onze stand en bij onze workshops terecht. Onze medewerkers helpen u graag.

Doe mee en win!

Doe in de stand of op visio.org/smaakt-naar-meer mee aan onze prijsvraag en maak kans op een kookworkshop van The Philips Chef voor 6 personen bij u thuis!

Koninklijke Visio
expertisecentrum voor
slechtziende en blinde mensen
088 585 85 85 | info@visio.org | www.visio.org
www.visio.org

“Mensen inspireren zelf gezond te koken, daar houd ik van”

Martin wilde altijd al kok worden. Sinds 2014 is hij The Philips Chef. “Ik houd ervan mensen te inspireren om zelf lekker, gezond, vers en makkelijk te koken. Dat doe ik met kookdemonstraties op evenementen wereldwijd, maar ook via social media.”

Koken als je niet of slecht ziet, is een uitdaging

“Zelf heb ik een persoonlijke binding met slechtziende en blinde mensen. Mijn zus wordt langzaam aan blind en ik zie haar kampen met de problemen en emoties die dat met zich meebrengt. Zo is koken als je niet of slecht ziet een enorme uitdaging! Om toch zelf lekker en veilig maaltijden te bereiden ben

ik, samen met blinde mensen, gaan experimenteren met blind koken. Onder andere met de Airfryer. En dat werkt heel goed! Bovendien is het eenvoudig, veilig én smakelijk! Ik hoop hiermee de eventuele belemmering die slechtziende en blinde mensen voelen om zelf te koken (deels) weg te nemen.”

Inclusive design

Ralf, adviesmedewerker bij Visio, is één van die blinde sparringpartners van Martin. Ze hebben het vaak over "inclusive design". Ralf denkt mee over slimme oplossingen die Martin vervolgens meeneemt naar Philips. "Zo hebben we er met één simpele knop voor gezorgd dat de Airfryer toegankelijker is voor mensen met een visuele beperking."

Ondersteuning Visio zeer waardevol

Naast vriend is Ralf voor Martin een inspiratiebron. "Hij doet alles gewoon, ook al is hij blind. Hij heeft een normale baan, is opgeruimd en netjes en kan zeer goed mee met de maatschappij. Hij is echt een voorbeeldfiguur." Dat is hij ook voor de zus van Martin. Zij krijgt ondersteuning van Visio en gesprekken met Ralf zijn daar onderdeel van. "Ralf kan haar veel beter aanvoelen dan dat ik dat kan en kan daardoor goede adviezen geven. Ik zie dat dat helpt. Hierin zie ik heel sterk de meerwaarde van Visio."

Martin geeft samen met Ralf kookdemonstraties tijdens de ZieZo-beurs. Kom naar de Visio-stand en laat u inspireren! Meer info vindt u ook op visio.org/smaakt-naar-meer

Het gaat niet om hoeveel procent je ziet.

Het gaat om hoeveel procent je leeft.

Wij zijn Bartiméus. We zijn er voor alle mensen die slechtziend of blind zijn.

We zijn een expertiseorganisatie die actief is op het gebied van onderwijs, arbeidsparticipatie, wonen en dagbesteding, diagnostiek en behandeling.

We zetten onze kennis en ervaring in voor een toegankelijke samenleving, waarin iedereen kan meedoen.

We stimuleren en ondersteunen mensen die slechtziend of blind zijn om alles uit het leven te halen wat erin zit. Tijdens deze ZieZo-beurs zijn we er met experts op het gebied van oriëntatie & mobiliteit (onder andere avondmobiliteit en indoor navigatie), digitale vaardigheid en werk. Kijk voor meer informatie op <https://bartimeus.nl/ziezo>

Bartiméus:

100% leven

100% leven met minder zicht

Met het openbaar vervoer naar een andere plaats reizen. Nieuwe routes verkennen. Een dagje winkelen. Een werkdag. 'Gewone' dagelijkse bezigheden die door minder zicht ineens heel moeizaam, intensief en energieslopend kunnen zijn.

Naarmate we ouder worden, gaan onze ogen achteruit. De kans op minder zien, slechtziend- en blindheid nemen toe. Dat kan grote impact hebben op het dagelijks leven én het behouden van zelfstandigheid. Dankzij slimme innovaties, hulpmiddelen én een toenemende (digitale) toegankelijkheid kan er weer een wereld open- gaan. Ontdek nieuwe mogelijkheden samen met Bartiméus!

Zelfstandigheid vergroten

Door het inzetten van eenvoudige technologieën en hulpmiddelen op maat, vergroot je je zelf- standigheid. Thuis én op het werk. Denk aan spraaksoftware, apps, tablets en luister- of brailleboeken. Onze specialisten helpen je graag op weg, zodat je energie overhoudt om activiteiten te ondernemen en mee te doen.

Dankzij moderne technologische hulpmiddelen kun je eenvoudig je weg vinden. Bijvoorbeeld op een station of in een ziekenhuis of winkelcentrum. Nieuwsgierig geworden? Doe mee met de workshop: Je weg vinden met de eZwayZ navigatie-app.

Gratis advies

Kom met vragen over werken, reizen met het ov, fietsen, navigeren en andere vragen naar onze stand. Onze specialis- ten en ervaringsdeskundigen luisteren graag naar jouw verhaal en denken met je mee hoe je je zelfstandigheid kunt vergroten en mogelijk nieuwe vaardig- heden kunt aanleren, zodat je het leven kunt leiden dat bij jou past.

Workshops

Nieuwsgierig geworden naar de mogelijkheden? Bezoek ook onze work- shops (zaal 211) tijdens de ZieZo-beurs.

- Hoe blijf je prettig aan het werk (hoe je je werk met enthousiasme en voldoende energie kunt blijven doen)
- Je weg vinden met de eZwayZ navigatie-app (ervaar hoe deze app je kan helpen om je te verplaatsen door publieke gebouwen)
- Zien in het donker (over oorzaken van verminderd nachtzien en hiervoor ontwikkelde hulpmiddelen).

Prototypen uitproberen

Probeer samen met een Bartiméus-expert ver- schillende mogelijkheden uit op onze stand. Bekijk of test prototypen van de nieuwste innovaties, zoals: een slimme rollator die waarschuwt bij obstakels, een nachtkijker waarmee je kunt kijken in het donker en een indoor navigatie-app die je door onbekende gebouwen loodst. Of meld je aan voor onze nieuwsbrief en maak kans op leuke prijzen!

Andere vragen

Je bent ook welkom met vragen over alledaagse thema's zoals: leren omgaan met verminderd zicht, zelfstandig (blijven) wonen, een opleiding of cursus volgen, vrijetijdsbesteding en werken. Wij zijn er voor jou!

Het gaat niet om hoeveel procent je ziet. Het gaat om hoeveel procent je leeft.

Bartiméus. 100% leven.

<https://bartimeus.nl/ziezo> | Stand 19

Annemiek van Munster

Workshop Tips en tricks: Omgaan met slechtziendheid

Schrijfster Annemiek van Munster geeft op beide dagen van de ZieZo-beurs in Utrecht een stoomcursus 'slechtziend zijn'. Door middel van tips en inzichten geeft Annemiek slechtzienden en blinden die zoekende zijn of soms worstelen met hun beperking, meer zelfvertrouwen en handvatten voor acceptatie.

Ben je recent slechtziend geworden en ben jij eigenlijk een 'groentje' in de slechtziende wereld? Of ben je al jaren slechtziend en denk je alles wel te weten? Ervaringsdeskundige Annemiek van Munster geeft in haar workshop de tips en tricks waardoor zij haar visuele beperking heeft kunnen accepteren en een makkelijker leven heeft gekregen. En dat gunt zij anderen ook!

In deze workshop wordt niet alleen ingegaan op het gebruik (en acceptatie) van hulpmiddelen en revalidatie, maar ook op waar je als slechtziende zelf aan kunt werken. Denk hierbij aan hulp vragen, het omgaan met schaamte, assertiviteit, hoe je jezelf representeert en hoe dit overkomt op anderen.

Volg deze workshop waarin menig kwartjes vallen, aha-momentjes voorbijkomen en je zult met een goed gevoel en opgeheven hoofd de ZieZo-beurs verlaten.

Annemiek van Munster (1976) is aangeboren slechtziend. Zij worstelde tijdens haar jeugd en jongvolwassenheid met haar slechtziendheid. In haar boek '+23' beschrijft zij hoe ze tijdens een revalidatieproces heeft leren omgaan met haar slechtziendheid. In haar tweede boek 'Expeditie Ribbelroute' laat zij zien hoe zij haar verworven inzichten verwerkt in haar nieuwe leven. Haar 'doorbraak'-ervaringen deelt ze op www.annemiekvanmunster.nl en in deze workshop tijdens de ZieZo-beurs. Annemiek is ambassadrice van Ergra Low Vision.

Workshop Tips en tricks: Omgaan met slechtziendheid

Inschrijven is niet nodig.

Er kunnen 30-40 personen deelnemen aan de workshop. Alle deelnemers krijgen een leuke goodiebag!

Kom langs op onze stand
en probeer de nieuwe
Compact 10 HD
draagbare beeldschermloep

Beschikbaar mét
en zónder Spraak

Simpele en effectieve hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden

www.optelec.nl

info@optelec.nl

088-6783555

Passend Lezen

Passend Lezen viert haar 15-jarig jubileum!

Op vrijdag 30 september viert Passend Lezen haar 15-jarig jubileum tijdens de ZieZo-beurs in het Beatrixgebouw in Utrecht. We maken er een feestelijke dag van met een divers ochtendprogramma, koffie, gebak én interessante workshops in de middag. We kijken ernaar uit om dit samen met onze klanten te vieren. Wil je meer weten over het jubileumprogramma van Passend Lezen of je hiervoor aanmelden? (beperkte plaatsen beschikbaar). **Ga voor de actuele informatie naar www.passendlezen.nl/jubileum**

Uiteraard zijn de bezoekers van de ZieZo-beurs welkom om de stand van Passend Lezen te bezoeken. Hier vertellen we je alles over de dienstverlening van Passend Lezen en de collectie; boeken, kranten en tijdschriften in verschillende leesvormen en voor alle leeftijden. De dienstverlening van Passend Lezen is beschikbaar voor iedereen met een leesbeperking. Een lidmaatschap kost €30 per jaar voor volwassenen en is gratis voor kinderen tot 18 jaar.

Optelec: voortdurende innovatie voor meer toegankelijkheid

Optelec is wereldwijd marktleider als het gaat om hulpmiddelen en software voor mensen met een visuele beperking. Vanuit vestigingen over de hele wereld maakt Optelec het leven voor blinden en slechtzienden een stuk gemakkelijker. Directeur Ben Kofflard: "Als ontwikkelaar en fabrikant van eenvoudige maar innovatieve en effectieve hulpmiddelen weten we als geen ander hoe we informatie toegankelijk moeten maken voor mensen met een visuele beperking. Denk daarbij bijvoorbeeld aan onze Clearview beeldschermloepen en software zoals Zoomtext en Jaws of de elektronische handloep Compact. Maar ook door contrastering, braille, spraak en draadloze communicatietechnieken kunnen we de toegang tot informatie verbeteren."

Innovatief vanaf het begin

Innovatie en ontwikkeling zitten in het DNA van Optelec. Het internationale bedrijf vindt zijn oorsprong in het Nederlandse Oostvoorne. Hier vond opticien Frans Tieman in de jaren 70 van de vorige eeuw een oplossing voor een klant voor wie een bril niet meer voldoende was. Tieman bedacht en ontwikkelde voor hem de allereerste televisie- of beeldschermloep. Dat bleek een groot succes. In de loop der jaren heeft Tieman de beeldschermloep voortdurend verbeterd. Ook ontwikkelde het bedrijf de baanbrekende brailleceltechnologie en brailleleesregels.

In de jaren 90 werd het bedrijf steeds meer internationaal actief. Ook door verschillende overnames konden de innovatiekracht en productiecapaciteit worden vergroot. In 2005 werd de naam Tieman gewijzigd in Optelec. Innovatie bleef de constante factor. Zo was Optelec het eerste bedrijf dat een eenvoudig mee te nemen voorleesapparaat (Clear-Reader) op de markt bracht. Andere innovaties zijn de mobiele loep Traveller en de elektronische handloep met spraak Compact 10HD.

Inmiddels is Optelec gefuseerd met het Amerikaanse Freedom Scientific. De twee bedrijven zijn met behoud van eigen naam nu actief als dochteronderneming van Vispero.

Ben Kofflard: "Optelec bestaat al bijna vijftig jaar, en we hebben een enorme groei doorgemaakt. Maar onze missie is en blijft dezelfde. We blijven werken aan de verbetering van bestaande producten, en aan de ontwikkeling van nieuwe hulpmiddelen. Want de toegankelijkheid van informatie voor blinden en slechtzienden kan altijd beter."

Het belang van training, nazorg en klantenservice

Optelec biedt meer dan alleen effectieve hulpmiddelen. Ook haar dienstverlening, die bestaat uit training, nazorg en klantenservice, is van groot belang. Deze reacties en feedback die klanten op de producten geven, helpen het bedrijf de hulpmiddelen aan te passen en steeds verder te verbeteren. Ben Kofflard: "Met een goed klantencontact kunnen we onze klanten het beste van dienst zijn. We willen met onze kennis van gangbare producten en technologische mogelijkheden voortdurend in contact staan met mensen met een visuele beperking. Dat brengt ons samen verder."

Zo deed Optelec bijvoorbeeld onderzoek naar het gebruik van iPad als hulpmiddel voor slechtziende mensen. En wat blijkt? 50% van hen vindt dat de iPad onvoldoende ondersteuning biedt. De belangrijkste tekortkomingen: te weinig contrast en vergroting, en een te ingewikkelde menustructuur. Voor Optelec is dat een goede reden om op zoek te gaan naar verbetermogelijkheden.

Meedenken met organisaties

De wereld toegankelijk maken met aangepaste software en hulpmiddelen is een van de speerpunten van Optelec. Ook als het gaat om een volledig ingerichte werkplek voor mensen met een visuele beperking. Afhankelijk van de beperking en de taken van de werknemer, is er heel veel mogelijk om een werknemer in staat te stellen volwaardig mee te draaien binnen een bedrijf. Optelec helpt daarbij door met organisaties mee te denken over mogelijke verbeteringen. Zo heeft Optelec werkplekken ingericht en onderhouden bij diverse grote bedrijven zoals Shell, ABN AMRO, Rabobank, ING en overheidsinstanties zoals gemeenten, politie en de Belastingdienst. Ook heeft Optelec de kennis in huis om websites te testen op toegankelijkheid, en organisaties te helpen dit te verbeteren.

Spannende ontwikkelingen en nieuwe kansen

Nu Optelec een dochteronderneming is van Vispero, opent dat nog meer mogelijkheden en nieuwe perspectieven. Want niet alleen Optelec, maar ook de andere Vispero-bedrijven ontwikkelen veelbelovende activiteiten. Neem bijvoorbeeld het Amerikaanse TPGi, een grote speler in het toegankelijk maken van websites van klanten als bijvoorbeeld McDonalds. Voor McDonalds heeft TPGi een kiosk of bestelzuil gemaakt die ook voor slechtzienden en blinden toegankelijk is. Zo kan iedereen zelfstandig een keuze maken uit het assortiment. Deze terminals worden nu in de VS op vele plaatsen geïnstalleerd en komen hopelijk ook naar Nederland. En wat dacht u van een escaperoom, speciaal voor mensen met een visuele beperking?

Kortom, de ontwikkelingen bij Optelec staan niet stil. En het bovenstaande is slechts een indruk van wat Optelec of een van haar zusterbedrijven voor u kan betekenen. Op de ZieZo-beurs kunt u medewerkers van Optelec ontmoeten die u graag meer vertellen en advies geven. Zij staan met een luisterend oor voor u klaar.

De Webbox3, een absolute hulp voor slechtzienden

Het verhaal van Richte Lommert

"Meneer Lommert, ik heb goed nieuws en slecht nieuws voor u", zei de oogarts op de bekende dokterstoel, terwijl hij het apparaat weglegde waarmee hij in mijn ogen had zitten turen.

"Om met het slechte nieuws te beginnen: door een fatale combinatie van glaucoom en natte macula zal uw gezichtsvermogen binnen korte tijd afnemen tot circa 5%. Ik heb alles geprobeerd om het proces te stoppen, maar ik kan nu helaas niets meer voor u doen. Gelukkig heb ik ook wat goed nieuws voor u: omdat uw gezichtsvermogen minder is dan 30% komt u in aanmerking voor de Webbox3 van Solutions Radio. Met dit apparaat kunt u alle Nederlandse dagbladen beluisteren. Bovendien kunt u naar duizenden boeken luisteren en er zijn nog vele andere mogelijkheden. Kortom, ik hoop dat u met de Webbox3 weer een gelukkig mens wordt. Ik zal de assistente opdracht geven om alles te regelen. Dag meneer Lommert, ik wens u het allerbeste."

Totaal verbouwereerd verliet ik samen met mijn vrouw de spreekkamer van de oogarts. Wat moest ik met die Webbox, een apparaat dat ik helemaal niet kende en waar moest ik die box neerzetten?

Ongeveer vier weken later werd de Webbox bezorgd.

Dit speelde zich af in de jaren 2018-2019. In de vier jaar daarna is de voorspelling van de oogarts uitgekomen: mijn gezichtsvermogen is vrijwel verdwenen. Ik zie nog slechts vage schimmen

en mijn leventje beperkt zich voornamelijk tot de woon-, slaap- en badkamer. Maar gelukkig heb ik de Webbox3, een van de dingen die mijn leven nog zin geven. Dat leven begint in de ochtend met de Webbox3. Ik luister elke ochtend naar landelijke en regionale dagbladen. In de middag luister ik naar een boek. In de afgelopen jaren heb ik zeker honderden boeken beluisterd: wetenschappelijke lectuur, avonturen- en liefdesromans, detectives en biografieën. In de avond is het tijd voor luister-tv en radio. Het toppunt van amusement is voor mij het luisteren naar NPO Politiek en Nieuws, de zender waar je hoort hoe Tweede Kamerleden elkaar het vuur aan de schenen leggen.

Maar de Webbox3 biedt nog meer, zoals hoorspelen en podcasts. Ook Wikipedia is toegankelijk, de vraagbaak voor alles wat je maar weten wilt. Ik zou nog uren kunnen doorgaan over de mogelijkheden van de Webbox3, maar het zal duidelijk zijn: ik kan niet meer zonder dit wonderdoosje!

Eén toegankelijk systeem voor iedereen

Peter Waalboer (44) is slechtziend geboren en langzaam blind geworden. Het openbaar vervoer heeft hem altijd al geboeid. Als kind fotografeerde hij treinen, aan de spoorlijn dicht bij zijn huis. Toen hij zijn zicht verloor, werd reizen met het ov voor hem onmisbaar, maar ook een frustratie. Daarom zet hij zich, als vrijwilliger bij de Oogvereniging, al bijna 10 jaar in voor toegankelijk openbaar vervoer.

De Vink – Leiden Centraal

We ontmoeten Peter en zijn zwarte labradoodle Ona op station Leiden Centraal. "Reizen levert mij altijd een vorm van spanning op", vertelt hij. "Stap ik op tijd uit? Ga ik de weg vinden? Daarom bereid ik me altijd goed voor. Ik heb vanmorgen mijn reis van De Vink naar Leiden Centraal in de NS-app gezet. Vervolgens heb ik de reis geboekt via OV-chip Plus, een abonnement voor mensen met een visuele beperking. Mijn gemaakte kosten worden aan het einde van de maand automatisch afgeschreven. Ik ben naar het station gelopen met Ona, en hoefde niet meer in te checken. Volgens de NS-app zou er een Intercity komen, maar er kwam een Sprinter. Dat kan ik inmiddels aan het geluid van de trein horen. Het instappen heb ik opgelost door naar een groepje mensen te lopen en 'volg' te zeggen tegen mijn hond. Toen ik uitstapte, wist ik al op welk perron ik zou aankomen. Ik gaf Ona de opdracht 'zoek de trap' en daarna 'zoek de poortjes'. Dat ging redelijk soepel, want dit ritje maken we vaker."

In de verkeerde bus

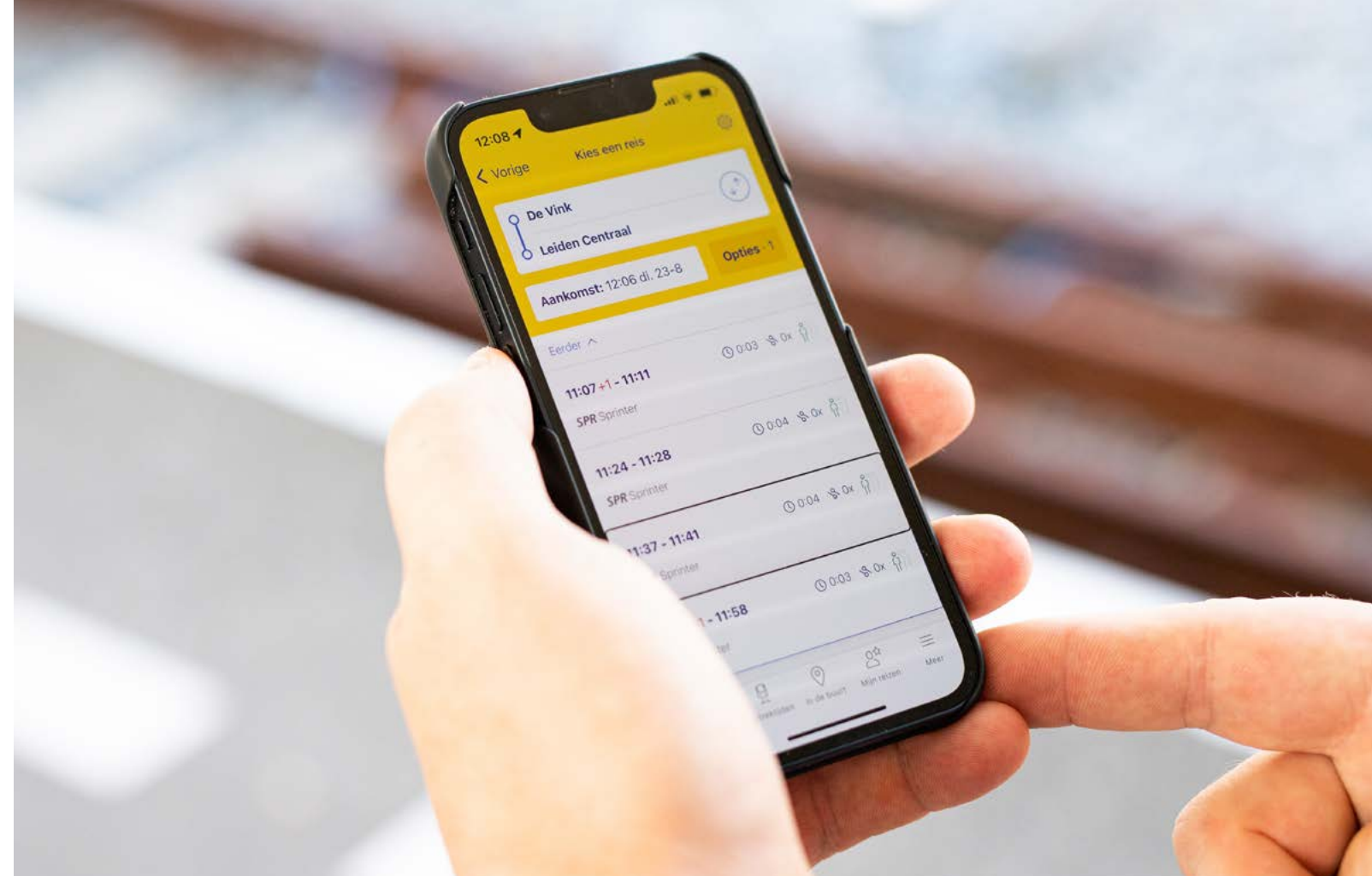
Als iemand veel ervaring heeft met het ov, dan is het Peter. "Ik ben opgegroeid in een klein dorp en ging met de trein naar de middelbare school. Dat lukte ondanks mijn beperkte zichtveld en kleuren- en nachtblindheid prima, behalve in de donkere wintermaanden. Dan nam ik de taxi die via het UWV was geregeld. Zo ging het ook toen ik ging studeren en werken. In de winter met de taxi, de rest van het jaar met de trein of bus. Het is weleens voorgekomen dat ik mijn vader moest bellen om me op te halen, omdat ik in de verkeerde bus was gestapt. Medereizigers hadden bevestigd dat ik in lijn 23 zat, maar dat bleek niet zo te zijn. Wat dat betreft heb ik al heel wat meegemaakt."

Binnenkort kun je op deze manieren in- en uitchecken in het ov:

1. Contactloze bankpas of creditcard, Apple Pay of Google Pay. Nu al beschikbaar op veel plekken zoals Lelystad, Groningen en Drenthe, en komend jaar in heel Nederland.
2. OV-chipkaart. De huidige chipkaart blijft voorlopig werken en er komt een opvolger.
3. Reizen met gps op je mobiele telefoon. Iets nieuws voor de treinreiziger. Je smartphone volgt welk traject je aflegt. De prijs wordt automatisch berekend en afgeschreven.
4. Eenmalig vervoersbewijs. Een los ticket kopen blijft mogelijk. Op papier of digitaal.

OV-chipkaart

Peter werkte ruim 10 jaar op het hoofdkantoor van de ANWB, toen hij een burn-out kreeg. "Ik probeerde me staande te houden in de ziende wereld, terwijl ik mijn zicht verloor. Dat heeft me opgebroken. Ik heb 13 maanden gerevalideerd op Het Loo Erf in Apeldoorn. Daar kreeg ik mijn eerste geleidehond en leerde ik met het ov te reizen. In de tijd dat de OV-chipkaart net was ingevoerd liep ik tegen heel wat beperkingen aan. Zo ben ik in 2013 bij de Oogvereniging terechtgekomen. Het systeem van de OV-chipkaart was helemaal niet toegankelijk: er was totaal geen rekening gehouden met mensen met een visuele beperking. Waar het misging? Een automaat met touchscreen, en geen auditief verschil tussen in- en uitchecken, bijvoorbeeld. Mensen werden daar onzeker van. Ik ben vast niet de enige die wel eens te veel heeft betaald omdat het niet goed ging met in- en uitchecken. We zijn drie keer naar de Tweede Kamer geweest. Daar zaten we dan, met 60 blinden en slechthorenden en 10 blindengeleidehonden op de tribune. Dat

maakte indruk. Na lang actievoeren is een aantal producten ontwikkeld om problemen op te lossen. OV-chip Plus, het abonnement dat ik eerder noemde, is daar een van. Al die aparte oplossingen zijn leuk en aardig, maar uiteindelijk wil je naar één toegankelijk systeem voor iedereen. En daar wordt nu hard aan gewerkt."

Nieuwe manier van betalen: OVpay

"Nieuw aan OVpay is de vrijheid om zelf te kiezen waarmee je in- en uitcheckt", legt Peter uit. "Alle mogelijkheden moeten toegankelijk voor iedereen zijn, zodat mensen met een visuele beperking dezelfde keuzevrijheid hebben als mensen zonder een beperking. In het afgelopen jaar zijn we gestart met een meedenkgroep. Hierin zitten mensen met een visuele beperking én mensen die zowel een visuele als een auditieve beperking hebben. Zij zijn ondervraagd door een onderzoeksbureau over hoe ze het huidige OV-chipsysteem ervaren en hoe ze aankijken tegen het nieuwe systeem. De ontwikkelaars realiseren zich heel goed dat het systeem toegankelijk moet zijn."

ZieZo-beurs binnenkort overbodig?

"Toegankelijkheid zou de nieuwe standaard moeten zijn. Bij Apple gaat dat al heel goed. Bestel ik een laptop, dan begint ie al tegen me te praten als ik de doos openmaak. Eigenlijk zou de ZieZo-beurs steeds kleiner moeten worden, omdat er steeds minder aangepaste hulpmiddelen nodig zijn", lacht Peter. "Maar zo ver is het nog lang niet. Bovendien gebruik ik elke dag hulpmiddelen die ik ongetwijfeld nodig blijf hebben. Het belangrijkste ligt hier naast me: mijn hond. We geven elkaar elke dag weer kracht, samen kunnen we het aan. En ondertussen blijf ik me inzetten voor toegankelijk openbaar vervoer voor iedereen."

Vragen over of ervaringen met de nieuwe manieren van betalen in het openbaar vervoer? Bel de Ooglijn via 030-2945444 of stuur een e-mail: ooglijn@oogvereniging.nl.

Elastiekjes voor de yoghurt en de melk

Ralf is fulltime medewerker bij Visio in Sittard-Geleen. Hij is blind en heeft de ziekte van Leber. Deze erfelijke oogzenuwaandoening zorgt ervoor dat Ralf sinds dertien jaar volledig blind is. "Ik heb een groot deel van mijn jeugd bij Visio geleefd. Ik leerde al heel vroeg zelfstandig in de keuken te staan."

Passie voor eten en drinken

Ralf woont alleen en kookt graag. "Ik kook heel veel vanuit mijn hoofd en raadpleeg zelden een recept. Natuurlijk moet ik er wel de tijd voor nemen. Haasten kan niet als je volledig blind bent. Om tijd en energie te besparen, koopt Ralf vaak gesneden producten. Ook de Airfryer is een uitkomst. Die gebruikt hij voor aardappelgerechten, vlees of om een broodje af te bakken. "Tussentijds roeren of omscheppen hoeft niet met de Airfryer. Zo houd ik mijn handen vrij om andere dingen te doen in de keuken."

Hulpmiddelen en handigheidjes

Om zijn producten geordend te houden in de koelkast, past Ralf het first in, first out principe toe. Hierdoor weet hij zeker dat hij steeds met verse producten werkt. "Eens in de zoveel tijd komt mijn moeder langs en lopen we samen de keukenkastjes na om zeker te weten dat alles nog houdbaar is.

Verder gebruikt Ralf elastiekjes om bijvoorbeeld onderscheid te maken tussen de yoghurt en vanillevla. Voor vaste kruidenpotjes heeft hij braille-ostickers en hij gebruikt een sprekende keukenweegschaal.

Ralf en Martin

Een bijzondere vriendschap heeft Ralf met Martin Senders, ook wel bekend als The Philips Chef. "Vanwege mijn werk voor het samenwerkingsverband Kennis Over Zien en mijn betrokkenheid bij toegankelijkheidsprojecten praten Martin en ik veel over de toegankelijkheid van Philips-producten. Martin brengt deze ideeën vervolgens onder de aandacht binnen het bedrijf." Natuurlijk koken ze ook met elkaar. "Ik leer van Martin veel over het bereiden van maaltijden en hoe je bepaalde producten eens op een andere manier kunt klaarmaken. Martin houdt van eten en ik ook, dat is onze gedeelde passie!"

Kom naar de Visio-stand en ontmoet Ralf en Martin tijdens hun kookdemonstraties! Kijk voor meer info en tips ook eens op visio.org/smaakt-naar-meer

Programma Workshops vrijdag 30 september 2022

TIJD	ZAAL 111 (1e etage)	ZAAL 211 (2e etage)	ZAAL 212 (2e etage)	ZAAL 312 (3e etage)
11.00-11.45	KONINKLIJKE VISIO Slimme apparaten, óók in de keuken	LEXIMA REINECKER Werken en niet (goed) kunnen zien. Met Vincent Bijlo en Ivar Illing.	DOLPHIN GuideConnect: een-voudig computer-gebruik op een tablet, pc of tv	BABBAGE Wearables voor gezichtsherkenning, navigatie of voorlezen worden steeds populairder
12.00-12.45		LEXIMA REINECKER Van basisschool tot vervolgopleiding: hoe doe je dat als je niet (goed) ziet?	ERGRA LOW VISION Workshop Tips en tricks: omgaan met slechthooftheid door schrijfster Annemiek van Munster.	BABBAGE Ultimate Screen Access: de snelste vergrotings- en schermleessoftware voor blinden en slechthoofden
13.00-13.45	KONINKLIJKE VISIO Maak kennis met Visio Het Loo Erf	BARTIMÉUS Je weg vinden met de eZwayZ navigatie-app	SOLUTIONS RADIO Gesproken of ver-grote ondertiteling met de Go-of Vo-box en de Webbox, dé multimedia speler.	BABBAGE Optimaal werken met een visuele beperking
14.00-14.45	KONINKLIJKE VISIO Visio Kennisportaal en Helpdesk pakken uit!	BARTIMÉUS Zien in het donker	DOLPHIN SuperNova: tips and tricks for a productive workplace (Engels)	BABBAGE Succesvol studeren met een visuele beperking
15.00-15.45		BARTIMÉUS Hoe blijf je prettig aan het werk	BLINDE LIEFDE VOOR SALSA Muziek, dansen en gezelligheid: kom salsadansen!	BABBAGE Technologische innovaties en ontwikkelingen op het gebied van hulpmiddelen

Aanmelden is niet nodig. Het aanbod kan wijzigen; kijk voor het actuele programma op ziezo.org.

Programma Workshops zaterdag 1 oktober 2022

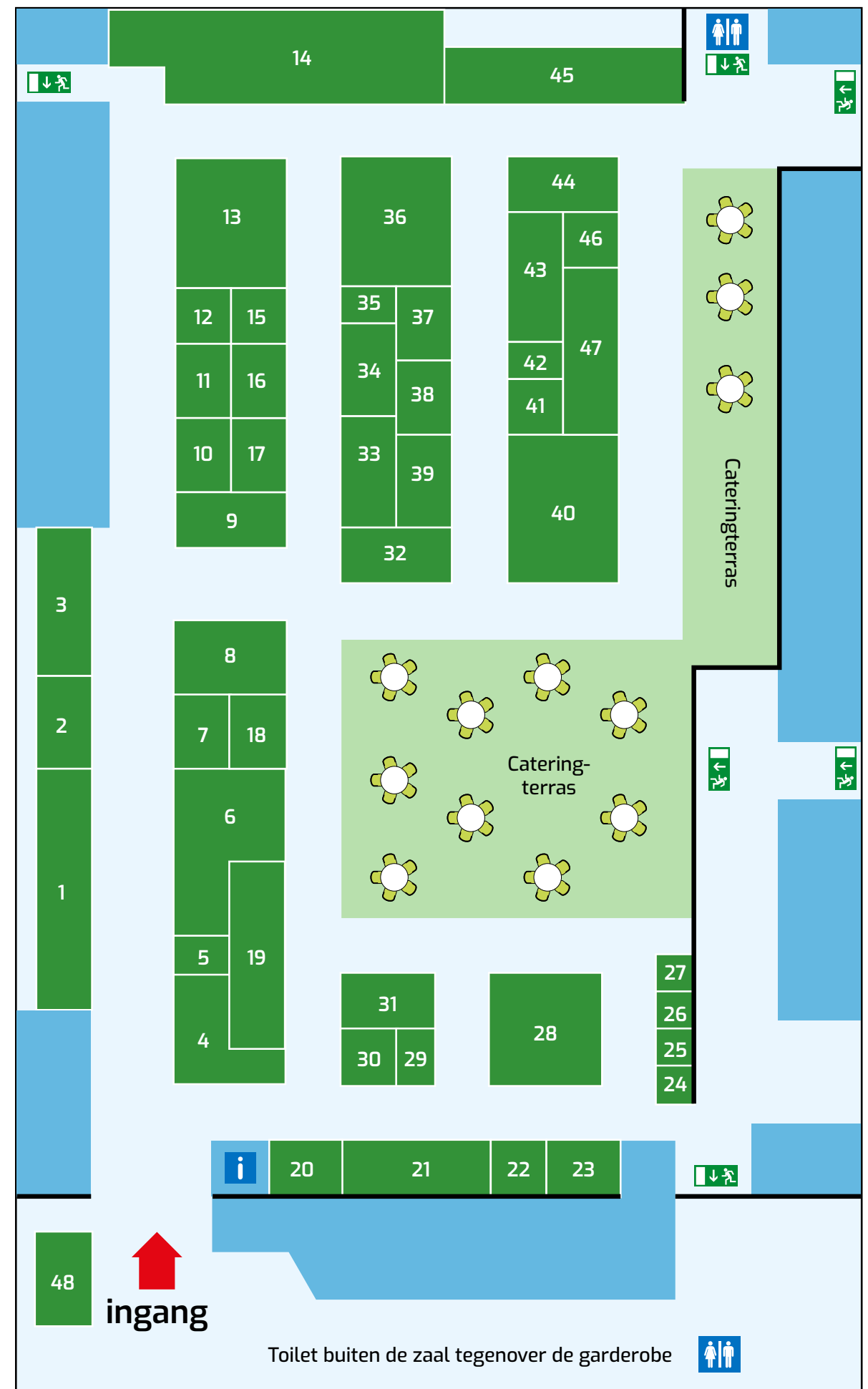
TIJD	ZAAL 111 (1e etage)	ZAAL 211 (2e etage)	ZAAL 212 (2e etage)	ZAAL 312 (3e etage)
11.00-11.45	KONINKLIJKE VISIO Slimme apparaten, óók in de keuken	BARTIMÉUS Hoe blijf je prettig aan het werk	SOLUTIONS RADIO Gesproken of ver-grote ondertiteling met de Go-of Vo-box en de Webbox, dé multimedia speler.	BABBAGE Wearables voor gezichtsherkenning, navigatie of voorlezen worden steeds populairder
12.00-12.45		BARTIMÉUS Zien in het donker	ERGRA LOW VISION Workshop Tips en tricks: omgaan met slechthooftheid door schrijfster Annemiek van Munster.	BABBAGE Ultimate Screen Access: de snelste vergrotings- en schermleessoftware voor blinden en slechthoofden
13.00-13.45	KONINKLIJKE VISIO Maak kennis met Visio Het Loo Erf	BARTIMÉUS Je weg vinden met de eZwayZ navigatie-app	OOGVERENIGING Hoe vind je de weg op het station?	BABBAGE Optimaal werken met een visuele beperking
14.00-14.45	KONINKLIJKE VISIO Visio Kennisportaal en Helpdesk pakken uit!	DOLPHIN GuideConnect: een-voudig computergebruik op een tablet, pc of tv	OOGVERENIGING Hoe vind je de weg op het station in de toekomst?	BABBAGE Succesvol studeren met een visuele beperking
15.00-15.45			OOGVERENIGING Een leuke baan, hoe kom je eraan?	BABBAGE Technologische innovaties en ontwikkelingen op het gebied van hulpmiddelen

Aanmelden is niet nodig. Het aanbod kan wijzigen; kijk voor het actuele programma op ziezo.org.

Beursplattegrond

12	AYES	33	MaculaVereniging
40	Babbage	29	NCB
19	Bartiméus	15	NSV (Nederlandse Schrijftolken Vereniging)
3	Bibliotheekservice Passend Lezen	25	NVSV
27	Blinde Liefde Voor Salsa	22	OLVS
46	Braille Challenge	36	Oogvereniging
38	CBB	14	Optelec
43	DB-connect: beperkt in horen en zien	21	OrCam
31	Earcatch	44	Oren en Ogen tekort
39	Elvea	48	Radio 509
8	Ergra Low Vision	17	Robert Coppes stichting
2	Geleidehondenschool Herman Jansen	24	Running Blind
26	Goalball Hercules	34	Sailwise
10	Hable	30	SeeFeel
4	Iris Huys	9	Slechtziend.nl
5	Irishof, Zorgpartners Midden-Holland	1	Solutions Radio
13	Komt het Zien!	18	SUDOMAG/SUDOMIX
45	Koninklijke Visio	37	Thinkable
35	LSBS	7	TWIN-Travel
6	Lexima Reinecker Vision	42	Universiteit Utrecht
23	LightupCane	47	Van Lent Systems
32	Low Vision Totaal	28	Worldwide Vision
41	Maatbril		

Gesproken ondertitels met de Go-box

Bij Netflix, Uitzending gemist
en andere streamingdiensten

Stem aanpassen naar keuze

Vergoeding verzekeraar mogelijk

Ook in combinatie met de Vo-box

Ga naar **Go-box.nl**
of bel **015 262 59 55**

Onze andere producten:
Go-app voor gesproken ondertitels op
je smartphone, **Vo-box** voor vergrote
ondertitels en de multimedia **Webbox**
voor gesproken informatie.

